

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie z zażalenia **A. K. i J. K.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu z dnia 13 listopada 2025 r., sygn. akt [...],

o odmowie wszczęcia śledztwa,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 18 marca 2026 r.

inicjatywy przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu,

wyrażonej w postanowieniu Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w

Poznaniu z dnia 3 lutego 2026 r., sygn. akt VIII Kp 88/26,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przekazania sprawy

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął postulat Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu o przekazanie innemu sądowi równorzędnemu sprawy z zażalenia A. K. i J. K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu z 13 listopada 2025 r. Przedmiotowym postanowieniem odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie [...] o popełnienie czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k. przez sędziego Sądu występującego, które miało się wyrażać w przekroczeniu uprawnień i niedopełnieniu obowiązków przy

rozpoznawaniu zażalenia na prokuratorskie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa. W przedmiotowej sprawie u podstaw orzeczenia wydanego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. legło stwierdzenie negatywnej przesłanki do nadania dalszego biegu sprawie, tj. braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

W uzasadnieniu wystąpienia Sąd właściwy terytorialnie do rozpoznania zażalenia wskazał, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu ze względu na brak warunków do obiektywnego rozpoznania odwołania, albowiem nastąpiła sytuacja, w której poznański Sąd Rejonowy miałby rozpoznawać zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie, która dotyczy co najmniej dwóch sędziów Sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w Poznaniu nie zasługiwała na uwzględnienie.

W postulacie przedstawionym przez Sąd właściwy terytorialnie nie wykazano w sposób wystarczający, że zachodziły konkretne i rzeczywiste przesłanki do zastosowania wyjątku z art. 37 k.p.k. Nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem przedstawionym przez Sąd występujący, że w przypadku, gdy strona postępowania niezadowolona z finałowego zakończenia śledztwa wniosła zażalenie na postanowienie prokuratora odmawiające wszczęcia postępowania karnego, uzasadnione było skorzystanie z właściwości delegacyjnej. Punkt widzenia Sądu właściwego wymagał zdecydowanej krytyki. Trzeba dostrzec, że procedowanie Sądu w sprawie zażalenia A. K. i J. K. nie będzie się wiązało z merytorycznym rozstrzygnięciem w przedmiocie jego zarzutów w stosunku do konkretnej osoby. Oznacza to, że złożone zażalenie będzie prowadziło do kontroli prawidłowości orzeczenia niesądowego organu procesowego prowadzącego postępowanie przygotowawcze jedynie w sferze przedmiotowej, tzn. czy w ogóle opisane w zawiadomieniu zachowania można zakwalifikować jako przestępstwa, a nie na płaszczyźnie podmiotowej, czyli rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej wskazanej w zawiadomieniu osoby. Należało zauważyć, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dotyczyło wykonywania obowiązków orzeczniczych przez sędziego, przeciwko któremu nie toczy się ani postępowanie o uchylenie

immunitetu, ani postępowanie dyscyplinarne. Powiązanie przesłanki „dobra wymiaru sprawiedliwości” w niniejszej sprawie z nazwiskiem innego sędziego poznańskiego Sądu Rejonowego, którego dotyczyło wcześniejsze tożsame postępowanie było zdecydowanie zbyt daleko idące, bo, pomimo tego że niniejsze procedowanie jest w pewnym sensie pokłosiem tamtego, to jednak w najmniejszym stopniu nie dotyczy sędziego prowadzącego wcześniej sprawę pod sygnaturą III Kp 237/25.

Stanowisko Sądu Najwyższego co do bezzasadności wysuniętego żądania wzmacniał dodatkowo fakt wynikający wprost z akt, że pomimo wątpliwości przedstawionych wystąpieniu nie wyczerpano procedury wyłączeń sędziów orzekających w sądzie właściwym terytorialnie, w trybie art. 41 § 1 k.p.k. i nie można w związku z tym z góry przesądzić, że w stosunku do wszystkich sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu istnieją ograniczenia do orzekania w kwestii zażalenia A. K. i J. K. .

Mając na uwadze obawę Sądu terytorialnie właściwego odnośnie pojawienia się niepochlebnej opinii społecznej mogącej towarzyszyć rozpatrywaniu przedmiotowego zażalenia, której zaistnienie należało zresztą ocenić jako mało prawdopodobne, trzeba Sądowi występującemu przypomnieć ugruntowane w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 28 marca 2017 r., sygn. akt III KO 16/17, że autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji stron procesowych i opinii publicznej ani nie popadały w zwątpienie, co do własnych kompetencji w zakresie prowadzenia rzetelnego procesu.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

